

ЗМІСТ

	Стр.
ПРОГРАМНИЙ КОМПЛЕКС «ФРАКТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ»	3
0.1 Функція Веєрштраса.....	5
0.2 Функція Такадзи.....	5
0.3 Конфігурація і системні вимоги.....	5
0.4 Вкладка «Функція Веєрштраса»	6
0.5 Вкладка «Функція Такадзи»	7
0.6 Демонстрація роботи комплексу	7
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	10

ПРОГРАМНИЙ КОМПЛЕКС «ФРАКТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ»

Для торгівельних (фінансових) операцій на ринку Forex, як правило, використовується інформаційна платформа MetaTrader [1].

Рисунок 1 – Скріншот інтерфейса платформи MetaTrader

Для всебічного аналізу (у тому числі і прогнозування) кривої котирування заданої пари валют (наприклад, EUR/USD) трейдером (користувачем) використовуються різноманітні математичні інструменти, які реалізовані у програмному кодї платформи MetaTrader. Деякі відомі з них: метод золотого перетину, аналіз геометрії кривої, точки екстремуму і т.д. – рисунок 2. Безумовно, у програмному забезпеченні MetaTrader реалізовані алгоритми фрактального аналізу – рисунок 3.

Була поставлена і реалізована наступна задача: 1. розробити концепцію інформаційної технології, яка здійснює збір (введення числових даних), обробку (перевірка введених даних на унітарній процедурі множення і математичних

функціях), зберігання і видачу цифрової інформації (результатів обробки даних у заданих точках) на дисплей (екран) користувача; 2. створити програмний комплекс (як практичну реалізацію вказаної інформаційної технології) на JavaScript [2], в алгоритмічній основі якого закладені фрактальні функції Верштраха і Такадзи.

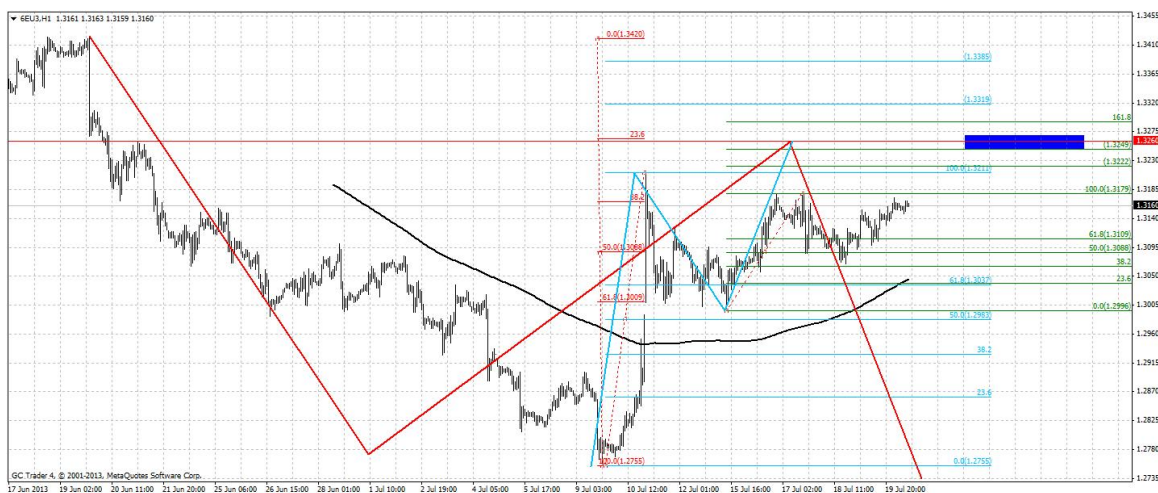

Рисунок 2 — Золотий перетин (червона горизонтальна лінія)

Рисунок 3 — Фрактальні маркери

Програмний комплекс «Фрактальний аналіз» функціонує незалежно від роботи платформи MetaTrader і є допоміжним інструментом у багатогранному аналізі поведінки (тренду) кривої котирування.

0.1 Функція Веєрштраса

Функція Вейерштрасса – приклад неперервної функції, яка ніде не має похідної; контрприклад для гіпотези Ампера [3]. Функція Веєрштраса задається на всій дійсній прямій єдиним аналітичним виразом:

$$W(x) = \sum_{n \geq 1} a^n \cos(b^n \pi x),$$

де $0 < a < 1$, $b > 1$, $ab \geq 1$.

0.2 Функція Такаджи

Функція Такаджи – приклад неперервної функції, яка ніде не має похідної. Функція Такаджи [3] задається на всій дійсній прямій єдиним аналітичним виразом:

$$T(x) = \sum_{n \geq 1} 2^{-n} \varphi(2^{n-1} x), \quad \varphi(x) = |x - [x + \frac{1}{2}]|.$$

0.3 Конфігурація і системні вимоги

Кросбраузерний [4] (<http://www.fractal.org.ua>) і кросплатформовий (Windows, Mac) програмний комплекс «Фрактальний аналіз» складається з двох інтерактивних вкладок: «Функція Веєрштраса» і «Функція Такаджи». Системні вимоги для Windows OS: від 7 версії (32/64 розрядність) і вище.

0.4 Вкладка «Функція Веєрштраса»

Вкладка «Функція Веєрштраса» (рис. 4) містить у собі (згідно п. 0.1) наступні логічні поля для введення і обробки числових значень:

- «Введіть значення $0 < a < 1$, $\max a = 0,99$:»;
- «Введіть значення $b > 1$:»;
- «Введіть натуральне n :»;
- «Введіть значення x :».

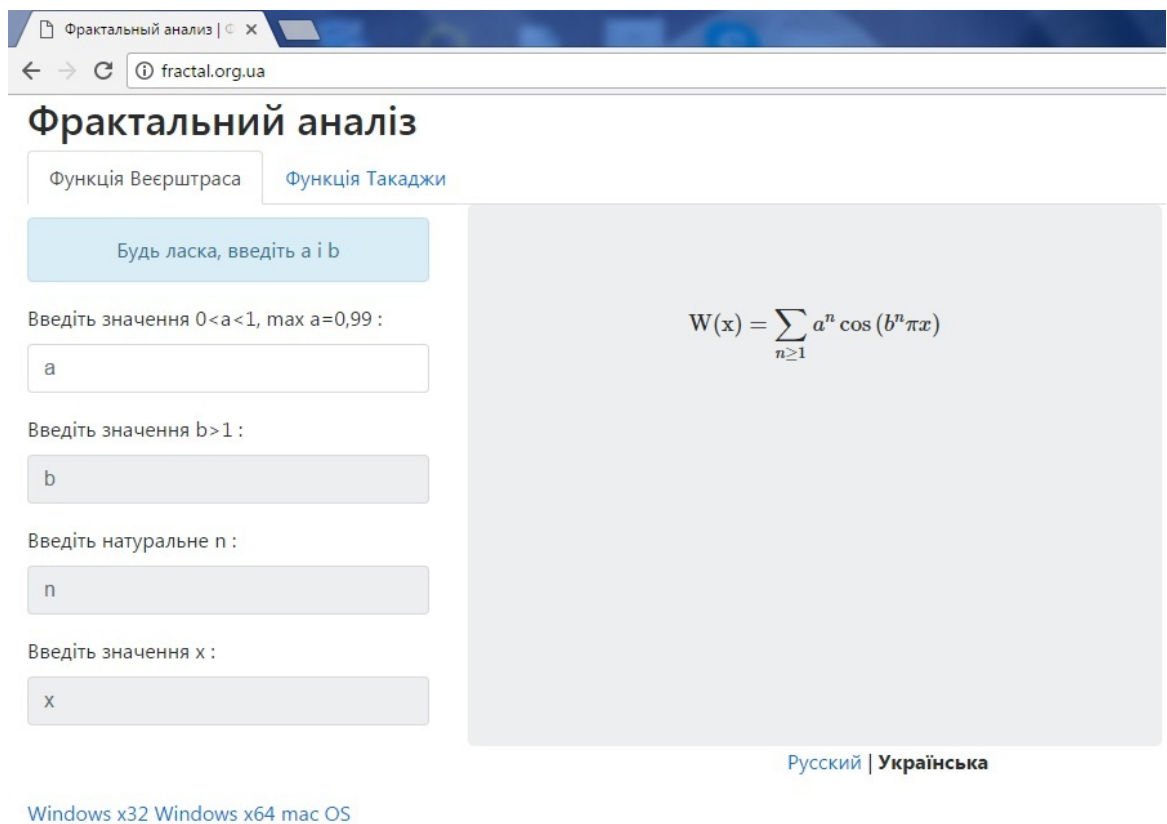

Рисунок 4 — Скріншот вкладки «Функція Веєрштраса»

У правому вікні вкладки здійснюється обробка результатів у шуканій точці x . На розсуд користувача існує можливість зміни введених числових даних у будь-якому порядку, а також вибір мови користування програмним комплексом («Русский | Українська»).

0.5 Вкладка «Функція Такаджи»

Вкладка «Функція Такаджи» (рис. 5) містить у собі (згідно п. 0.2) наступні логічні поля для введення і обробки числових значень:

- «Введіть натуральне n :»;
- «Введіть значення x :».

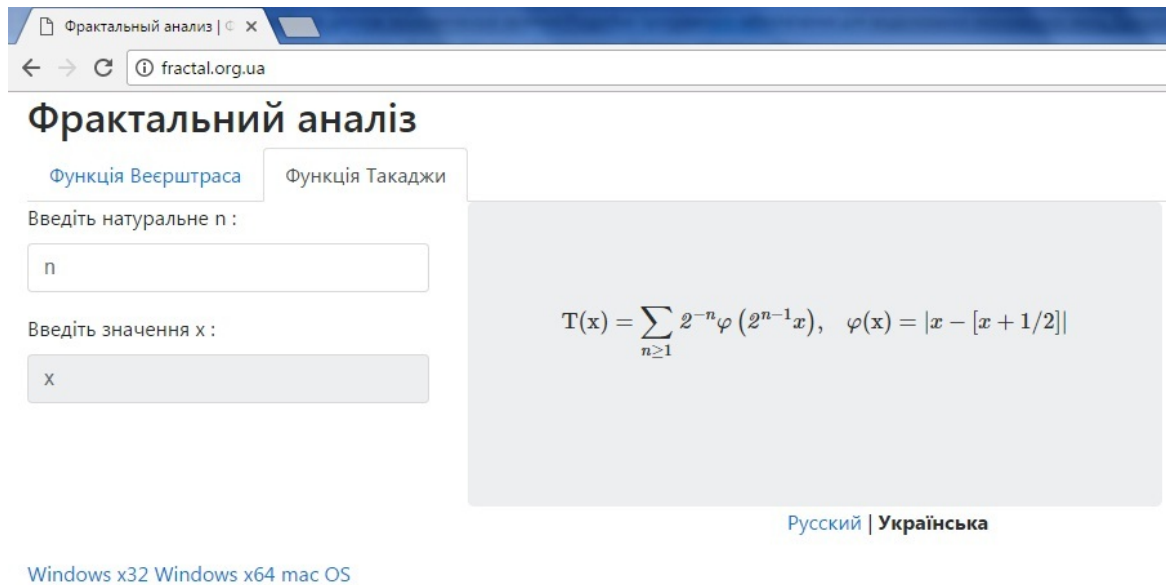

Рисунок 5 — Скріншот вкладки «Функція Такаджи»

У правому вікні вкладки здійснюється обробка результатів у шуканій точці x . На розсуд користувача існує можливість зміни введених числових даних у будь-якому порядку, а також вибір мови користування програмним комплексом («Русский | Українська»).

0.6 Демонстрація роботи комплексу

Здійснимо демонстрацію роботи комплексу для фрактальних маркерів кривої котирування EUR/USD (рис. 6). Виберемо (зафіксуємо) прямокутник на кривій котирування (білого кольору) – рисунок 7. Для вказаного прямокутника, згідно часової шкали і значень котирування, маємо: $a = 0,99$, $b = 3,75$.

Рисунок 6 — Скріншот фрактальних маркерів

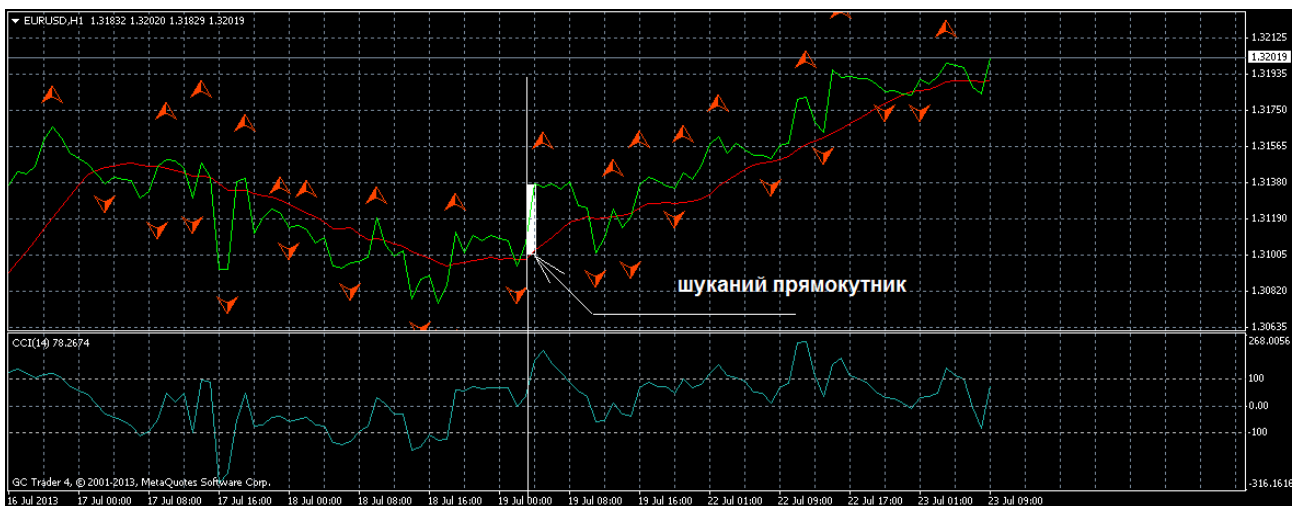

Рисунок 7 — Область аналізу

Застосуємо функцію Веєрштраса для параметрів $n = 2, x = 1, 02$ – рисунок 8. Для вказаних параметрів шукане значення функції $W(1, 02) = 1.306$. Застосуємо функцію Такаджи для параметрів $n = 13, x = 1, 02$ – рисунок 9. Для вказаних параметрів шукане значення функції $T(1, 02) = 1.36$. Відносна похибка між двома функціями складає $\delta_1 = \frac{|1.306 - 1.36|}{1.36} \cdot 100\% \approx 3.97\%$, відносна похибка між функцією Веєрштраса і кривою тренда $\delta_2 = \frac{|1.306 - 1.313|}{1.313} \cdot 100\% \approx 0.53\%$, відносна похибка між функцією Такаджи і кривою тренда $\delta_3 = \frac{|1.36 - 1.313|}{1.313} \cdot 100\% \approx$

3.57%, що свідчить про високий рівень апроксимації.

← → ↻ fractal.org.ua

Фрактальний аналіз

Функція Веєрштраса   Функція Такаджи

a*b повинно бути ≥ 1
Зараз **3.71**

Введіть значення $0 < a < 1$, max a=0,99 :

Введіть значення $b > 1$:

Введіть натуральне n :

Введіть значення x :

$$W(x) = \sum_{n \geq 1} a^n \cos(b^n \pi x)$$

W(1.02)=1.3061297044737123

Русский | Українська

Windows x32 Windows x64 mac OS

Рисунок 8 — Скріншот обробки для функції Веєрштраса

← → ↻ fractal.org.ua

Фрактальний аналіз

Функція Веєрштраса   Функція Такаджи

Введіть натуральне n :

Введіть значення x :

$$T(x) = \sum_{n \geq 1} 2^{-n} \varphi(2^{n-1}x), \quad \varphi(x) = |x - [x + 1/2]|$$

T(1.02)=1.3669335937500011

Русский | Українська

Windows x32 Windows x64 mac OS

Рисунок 9 — Скріншот обробки для функції Такаджи

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Веб-ресурс: <https://www.metaquotes.net/ru>
2. ECMAScript Language Specification, 2016. – 586с. – Режим доступу: <http://www.ecma-international.org/publications/files/ECMA-ST/Есma-262.pdf>
3. Ахромеева Т. С. Структуры и хаос в нелинейных средах / Т. С. Ахромеева, С. П. Курдюмов. – М: Физматлит, 2007. – 488 с.
4. Веб-ресурс: <http://www.fractal.org.ua>